

Article Dalane Tidende , 06.10.22 16:03 Ingunn Walderhaug

<https://www.dalane-tidende.no/naringsministeren-pa-besok-i-egersund-utelukker-ikke-statlig-gruvedrift-sa-lenge-det-kommer-lokalbefolkningen-til-gode/s/5-101-517078>

Næringsministeren på besøk i Egersund: Utelukker ikke statlig gruvedrift, så lenge det kommer lokalbefolkningen til gode

MINERAL- OG GRUVEPOLITIKK: Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) var torsdag i Egersund for å diskutere mineralpolitikk. Møtet ble kortere enn planlagt, så Sokndals ordfører Jonas Andersen Sayed (KrF) og Eigersunds ordfører Odd Stangeland (Ap) sikret seg et nytt møte i Oslo. Foto: Ingunn Walderhaug
Åpne deleknapper for artikkelen

I regjeringens forslag til statsbudsjett er det satt av 10 millioner kroner ekstra til mineralkartlegging. Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) var i Egersund samme dag og kunne fortelle at bevilgningen er starten på en større satsing på mineraler fra statens side.

For abonnenter

Torsdag var næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) og stortingspolitiker Hadia Tajik (Ap) på besøk i Egersund for å diskutere mineralpolitikk. De møtte blant andre Eigersunds ordfører Odd Stangeland (Ap), Sokndals ordfører Jonas Andersen Sayed (KrF) og representanter fra den lokale næringsforeningen.

Samme dag ble det klart at regjeringen setter av 10 millioner kroner i statsbudsjettet til å intensivere arbeidet med mineralkartlegging. I fjor fikk NGU (Norges Geologiske Undersøkelse) 197,6 millioner kroner i bevilgninger over statsbudsjettet.

Norges geologiske undersøkelse

Norges geologiske undersøkelse (NGU) er landets sentrale institusjon for kunnskap om berggrunn, mineralressurser, løsmasser og grunnvann i Norge.

NGU er en etat under Nærings- og Fiskeridepartementet.

– Er da 10 millioner kroner egentlig så mye?

– Det er i hvert fall mer enn de har fått før og den første opptrappingen på lang tid. Pengene er også øremerka kartlegging av kritiske råstoffer og mineraler som verden trenger til det grønne skiftet. Det er jo et sånt prosjekt her, med mineraler som er på EUs liste over kritiske råstoffer. Disse prosjektene vil vi gjerne ha realisert i Norge, men de må gjennomføres på en bærekraftig, forsvarlig måte med oppslutning i lokalbefolkningen. En andel av verdiskapningen må komme lokalbefolkningen til gode. Derfor legger vi fram en mineralstrategi før jul, men jeg klarte ikke helt å vente og måtte begynne med å øke bevilgningene nå. Derfor fant vi 10 millioner i et ellers veldig stramt opplegg, svarer Vestre til Dalane Tidende.

– Starten på en opptrapping

Til [Stavanger Aftenblad](#) har næringsministeren forklart at de 10 millioner kronene er øremerka kartlegging av mineralforekomster. Samtidig påpeker han til avisa at områdene særlig i Eigersund allerede er godt kartlagt.

– Er det sånn å forstå at disse midlene egentlig er øremerka kartlegging utenfor Dalane?

– Nei, det er de ikke, og det blir opp til fagmyndighetene å se på hva som er kartleggingsbehovet og hvor en bør gjøre det. Så kan en si at dette burde vært trappert opp over tid. Det har ikke blitt gjort. Bevilgningene til NGU har mer eller mindre stått på stedet hvil, og faktisk har de gått ned noen år også, om jeg ikke husker feil. Dette er starten på en opptrapping. Jeg mener at vi nå har kartlagt litt over halvparten av landet vårt. Sannsynligvis har vi Europas største forekomst av sjeldne jordarter og metaller. Det gjør at vi bør få opp kartlegginga av dette – også for å ta kloke beslutninger om hvor vi skal ha virksomhet og ikke, sier næringsministeren.

Vi har ikke tenkt å ture fram, vi skal gjøre det der lokalbefolkningen vil, der miljøinteressene ivaretas og det ikke strider med folkeretten.

NÆRINGSMINISTER JAN CHRISTIAN VESTRE (AP)

Han påpeker at det er mange steder i Norge som ikke egner seg for mineralvirksomhet, selv om det finnes forekomster. Det kan være områder med sårbar natur og sårbare økosystemer, med samiske interesser eller områder der gruvedrift vil stride med folkeretten, påpeker han.

– Vi har ikke tenkt å ture fram, vi skal gjøre det der lokalbefolkningen vil, der miljøinteressene ivaretas og det ikke strider med folkeretten – og, som nevnt, der det kommer lokalbefolkningen til gode. Det må være et premiss for dette. Og det tror jeg vi får til. Vi har gode innspillmøter med mineralnæringa. Jeg får gode innspill her i dag, og vi snakker med alle fra industrien, kommunene, miljøbevegelsen, Sametinget – alle som har noe å bidra med, egentlig. Så er målet at vi skal legge fram denne strategien før jul.

SATSER STORT: Mens Sokndal har en lang historie med gruvedrift, og planene i Eigersund også er svært store, har statens satsing på mineralpolitikk og kartlegging av mineralforekomster vært for liten, mener næringsministeren. Nå trappes arbeidet - og samarbeidet - opp. Foto: Ingunn Walderhaug

Utelukker ikke statlig eierskap

– Norge Mining mener det er godt grunnlag for å drive gruvedrift i Dalane. Samtidig utelukker du ikke, overfor Aftenbladet, at det kan bli snakk om statlig gruvedrift. Er det sånn å forstå at det kan bli en opptrapping mot en potensiell konkurranse med Norge Mining?

– Nei. Målet vårt i det grønne skiftet, som Senterpartiet og Arbeiderpartiet er helt enige om i regjeringsplattformen, er at vi skal mobilisere mest mulig privat kapital til det grønne skiftet. Vårt mål er ikke at staten skal fortrenge private initiativ. Private initiativ skal sørge for at en større del av verdiskapinga legges igjen lokalt. Så det er flott for oss at det bygges ut privat. Da statsministeren og jeg la fram «Grønt industriløft» på Rosenberg i Stavanger i slutten av juni, pekte vi på at mineraler og kritiske råstoffer trengs til det grønne skiftet, og at staten skal bidra med risikoavlastning i form av garantier, lån og egenkapital i størrelsesorden 60 milliarder de neste årene. Det er nesten like mye som

oljeskattepakka – så det er et svært løft, nettopp for å mobilisere privat kapital. Men jeg utelukker ikke, slik min forgjenger gjorde, at vi også kan bruke statlig eierskap hvis det kan bidra til at vi kommer raskere til målet. Men da må det være sammen med private, ikke i konkurranse med private, sier Vestre.

Hans forgjenger, tidligere næringsminister Iselin Nybø (V), sto fast på at det var uaktuelt at staten skulle bedrive gruvevirksomhet.

Fikk planlagt nytt møte i Oslo

Det var en svært travel Vestre som kom direkte fra Stavanger til Langholmen Panorama i Egersund, med kun 35 minutter til rådighet før returen ventet nordover til neste møte i Haugesund. Så kort ble faktisk møtet at Odd Stangeland i heisen på vei opp sikret seg en avtale om at han selv og Andersen Sayed skal få komme til Oslo for å få tid til et grundigere møte om mineralpolitikk, regjeringens mineralstrategi og gruveplanene i Dalane.

Andersen Sayed har tidligere uttalt at han [ble både provosert og overrasket over regjeringens forslag til ny minerallov](#), som han mener i stor grad overkjører kommunene. Selv om møtet torsdag ble kort, fikk Sokndals-ordføreren tid til å vise til sine konkrete innspill overfor næringsministeren, som ivrig noterte og tok bilder av Andersen Sayeds presentasjon.

Særlig ble Vestre engasjert av Andersen Sayeds poenger knyttet til utfordringene med deponier og avgangsmasse som ikke kan brukes til noe.

– Jeg er faktisk sjokkert over mangelen på forskning på dette og insentiver til å få bruk for avgangsmassene, kommenterte Vestre.

TAR MED SEG INNSPILL: Næringsministeren sier at lokale innspill har mye å si for regjeringens mineralstrategi. Her noterer han mens Jonas Andersen Sayed (KrF) går gjennom sine innspill til strategien. Til venstre sitter Ap-representant på Stortinget, Hadia Tajik. Foto: Ingunn Walderhaug